

СТАТИСТИЧЕСКАТА НАУКА НА КРЪСТОПЪТ ПРЕЗ ХХІ ВЕК: ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И БЪДЕЩЕ

Димитър Радилов*

ВЪВЕДЕНИЕ Статистиката има съществена роля за развитието на науката, управлението, околната среда, здравеопазването, образованието, културата и гражданското общество. Натрупаните знания в статистическата наука се намират в процес на динамични промени. Те са породени от развитието на информационното общество през ХХІ век. В резултат на това е съвсем естествен стремежът да се прогнозира бъдещото развитие на статистиката през ХХІ век. На тези проблеми е посветена издадената във Вашингтон през 2001 г. монография на Рафтери, Таннер и Уелс "Статистиката през ХХІ век" (Raftery, Tanner, Wells, 2001, p. 576). В нея са представени вижданията на над 70 водещи учени, много от които са създали разглежданите статистически методи. В монографията се предлага преглед за изследователи с предмет извън статистиката, включително биология, медицински науки, бизнес и социални науки, физически и инженерни науки, както и статистическа теория и методи. Според авторите развитието на статистиката се намира в един безпрецедентен растеж в областта на приложенията около взрива на компютърните технологии. Макар и имплицитно, авторите прокарват идеята, че теорията, методите и главните области на приложение на статистиката ѝ отреждат място като учебна дисциплина. Тази теза, макар и развивана в съвременните условия, е продължение на англосаксонската традиция да се счита статистиката като клон на математиката. Оттук отново възниква въпросът каква наука е статистиката. Намира ли се отново статистиката на кръстопът през ХХІ век като клон на математиката, обществена наука ли е или е метанаука (интердисциплинарна наука)?

Цел на този научен доклад е да покаже бъдещето на статистиката като наука на кръстопътя на историческото ѝ развитие през ХХІ век чрез идеите и знанията за информационното общество като социален феномен и неговите предизвикателства за промени.

* Д-р, доцент в Икономическия университет - гр. Варна; e-mail: radilov@techno_link.com .